Dosarul nr. 3-1275/2023

2-23073864-12-3-23052023

HOTĂRÂRE
În numele Legii

24 noiembrie 2025 mun. Chişinău

Judecătoria Chișinău (sediul Centru)
Instanța compusă din:
Preşedintele şedinţei, judecător Victor Sîrbu
Grefier Valeria Căinăreanu
Cu participarea:
Reclamantului Albina *****
Avocatul reclamantului Olesea Codru
Reprezentantul pârâtului Anastasia Socolovschi

a examinat în ședință publică în procedură de contencios administrativ, cerere de chemare în judecată depusă de *****h Albina către Direcția pentru protecția drepturilor copilului sectorul Botanica, terț *****Iulia cu privire la anularea parțială a deciziei *****din 29.03.2023 și obligarea autorității de a emite act administrativ individual favorabil,-

c o n s t a t ă:

Argumentele participanților la proces:

La 23.05.2023, *****h Albina a depus acțiune în instanța de judecată către către Direcția pentru protecția drepturilor copilului sectorul Botanica, terț *****Iulia cu privire la anularea parțială a deciziei *****din 29.03.2023 și obligarea autorității de a emite act administrativ individual favorabil.

În motivarea acțiunii înaintate reclamantul a indicat că, la 29.03.2023 Comisia pentru protecția copilului din cadrul DPDC Botanica a emis Decizia *****

Susține că, în rezultatul evaluării materialelor acumulate la dosar, audierii și discuțiilor purtate cu copiii și ambii părinți, informației prezentate de către persoana responsabilă de caz, precum rezultă din conținutul actului.

Notează că, prin actul vizat s-a aprobat și s-a propus programul de întrevederi cu copilul minor *****Anastasia.

Precizează că, autoritatea nu s-a expus pe marginea revendicării formulate în aceiași cerere privind stabilirea posibilității comunicării prin intermediul tehnologiilor informaționale cu nepoatele ***** Alisa și ***** Daria, care la momentul actual se află în Germania.

Consideră că, această omisiune drept respingere a cererii din partea autorității de a stabili graficul de comunicare,

Astfel menționează că, la 19.04.2023, a formulat cererea prealabilă, în ordinea

stabilită (art. 19,162-166 Cod Administrativ), solicitând emiterea actului administrativ individual, prin care să se determine zilele și orele, în care să aibă posibilitatea să comunice cu nepoatele acesteia ***** Alisa și ***** Daria prin intermediul telefonului (apel audio-video).

Menționează că, prin răspunsul *****din 25.04.2023, recepționat la aceiași zi prin intermediul poștei electronice, autoritatea a informat cu conținutul pct. 2.1 (d) al Regulamentului Direcției municipale pentru protecția copilului și i-a respins solicitarea pe motiv, că copiii nu se află pe teritoriul municipiului, dar sunt plecați în Germania.

Atrage atenția că, temeiul formulării prezentei cereri rezidă din prevederile legale și necesitatea asigurării respectării drepturilor și a libertăților lezate, prin emiterea actului administrativ individual favorabil, care să determine programul în limitele căruia să am posibilitatea să comunic cu nepoatele reclamantei ***** Alisa și ***** Daria prin intermediul telefonului (apel audio-video).

În susținerea cererii de chemare în judecată partea reclamantă face trimitere la prevederile art. 65 Codul Familiei bunicii, frații și surorile copilului au dreptul să comunice cu el. Totodată, copilul are dreptul să comunice cu ambii părinți, cu buneii, frații, surorile și cu celelalte rude, art. 52 Codul Familie.

Indică că, reclamanta s-a adresat autorității în vederea determinării unui program de întrevederi cu nepoatele ***** Alisa, ***** Daria, *****Anastasia.

Relatează că, nu a avut posibilitatea cel puțin să vorbesc cu ele încă din luna iunie a anului 2022, Alisa și Daria au fost transportate în Germania la tatăl lor, iar *****Iulia (mama fetițelor) a întrerupt orice contact cu reclamanta și copiii săi *****Elizaveta și *****Aliona.

Mai susține că, lipsa posibilității de a comunica cu nepoatele acesteia nu poate constitui temei pentru a întrerupe legătura cu ele. Or, acest drept este garantat atât reclamantei, în calitate de bunică, cât și copiilor, care îi sunt nepoate.

Comunică că, pentru înlăturarea acestor lacune Comisia pentru protecția drepturilor copilului din cadrul DPDC sector Botanica, poate interveni în limita competențelor, prin emiterea unui program de întrevederi, chiar dacă acestea se vor rezuma la apeluri telefonice.

Relevă că, în situația actuală conștientizează, că aceasta este unica posibilitate, reieșind din locul aflării lor. Mai ales, că la moment deja este o practică răspândită ca asemenea programe de întrevederi la distanță (prin intermediul tehnologiilor informaționale) să fie aprobate și propuse de către DPDC.

Mai mult ca atât atrage atenția că, din răspunsului *****din 25.04.2023 intră în contradicției cu acțiunile întreprinse de Comise în vederea emiterii Deciziei *****din 29.03.2023. Or, pe de o partea, la sesizarea omisiunii de a se expune complet pe cererea de a stabili graficul, se declină competența, iar pe de altă parte anterior s-au petrecut discuții cu copiii și părinții. Asemenea acțiuni nu-și aveau locul în cazul, în care autoritatea nu deținea asemenea atribuții și competențe. Însă, indiferent de faptul, unde locuiesc la moment, copiii rămân a fi cetățeni ai Republicii Moldova, care până la plecare au locuit în sectorul Botanica al mun. Chișinău. Urmând poziția autorității, o dată ce copiii nu mai sunt în țară, autoritatea este lipsită de pârghii de monitorizare a respectării

drepturilor lor de parcă nu ar mai fi cetățenii țării de origine.

Concomitent mai indică că, în cazul în care autoritatea a avut posibilitatea să discute cu părinții, inclusiv cu tatăl, rezultă că există premise de a comunica chiar și la distanță prin intermediul tehnologiilor informaționale și cu copiii.

Prin urmare nu există impedimente tehnice la stabilirea unei legături telefonice între reclamantă (bunica) și nepoatele Alisa și Daria, acțiuni, care au fost negate de părinți, dar puteau fi realizate de către autoritate. Prin analiza în integritate a cazului, inclusiv aprecierea opiniei copiilor, nu doar formal.

Partea reclamantă mai face trimitere și la prevederile art. 54 Codul Familiei consfințește dreptul copilului de a-și exprima opinia la soluționarea în familie a problemelor, care îi ating interesele și să fie audiat în cursul dezbaterilor judiciare sau administrative. De opinia copilului se tine cont în mod obligatoriu, în conformitate cu vârsta și gradul său de maturitate, dacă aceasta nu contravine intereselor copilului.

Comunică că, în cadrul ședinței a fost prezentat un video, în care Alisa și Daria presupus și-au exprimat opinia cu referire la convorbirile noastre telefonice.

Consideră că, valoarea probantă a acestei înregistrări a fost apreciată eronat, la emiterea Deciziei, or, aceasta nu rezultă din convorbirea directă cu fiecare copil în parte, pentru a fi posibil de stabilit opinia lor liber exprimată. Cu toate că în textul Deciziei este indicat, că au fost purtate discuții cu copiii, careva probe, înscrisuri în acest sens nu au fost examinate la ședință. Probele urmează a fi dobândite în modul prevăzut de lege.

La caz accentuează că, o înregistrare video, dobândită în circumstanțe necunoscute, care presupus exprimă opinia copiilor depășește vădit cadrul legal. Or, lasă loc pentru interpretări privind credibilitatea declarațiilor făcute, modului de dobândire nemijlocit. Consideră că, acțiuni din partea autorității în acest sens nu au fost întreprinse, iar proba video obținută cu încălcarea legii nu are putere de probațiune.

Suplimentar indică că, autoritatea publică decide, conform convingerii sale libere, dacă consideră o faptă drept existentă, luând în considerare întreaga procedură administrativă, inclusiv toate probele (art. 92 Cod Administrativ). Fără a ține cont de toate faptele, care au importanță pentru caz, inclusiv cele favorabile stabilirii graficului de întrevederi, autoritatea a refuzat să se expună asupra solicitării formulate de către mine, iar ulterior și-a declinat competența.

Specifică că, autoritatea s-a limitat la înregistrarea video și declarațiile mamei, *****Iulia, la emiterea deciziei.

Susține că, nu cunoaște despre existența altor probe, înscrisuri. Or, după ce a formulat cererea de a-i fi prezentat dosarul administrativ, a primit doar copia Notei informative, ca fiind unicul act existent la dosar.

Prin urmare rezultă, că autorității i-au fost suficiente doar probele menționate, altele nici nu au fost administrate și/sau examinate, pentru a refuza în emiterea unui program de întrevederi cu copiii. Acest fapt, în opinia reclamantei, a dus la examinarea incompletă a cazului și la lezarea dreptului meu de a comunica cu nepoatele, inclusiv a dreptului lor de a menține legătura cu bunica și surioarele sale.

Ținând cont de cele expuse, călăuzindu-se de prevederile art. 162, 164, 165 Cod Administrativ al Republicii Moldova, solicită verificarea legalității Deciziei *****din

data de 29.03.2023, în partea refuzului la întrevederi cu minorele ***** Alisa și ***** Daria și emiterea unei Decizii, prin care a aproba programul de întrevederi, în care să aibă posibilitatea să comunice cu nepoatele reclamantei ***** Alisa și ***** Daria.

Având în vedere cele expuse mai sus și în baza art. art. 20, 39, 189, 206, 211, 212, 224 Cod Administrativ al Republicii Moldova, art. 52, 54, 58, 60, 62, 65 Codul Familiei.

Solicită partea reclamantă *****h Albina:

- a anula parțial Decizia *****din data de 29.03.2023 emisă de Comisia pentru protecția copilului din cadrul DPDC sector Botanica, în partea refuzului de a determina programul de întrevederi a copiilor minori ***** Alisa și ***** Daria cu bunica *****h Albina și a Decizie *****din 25.04.2023 emise în cadrul procedurii prealabile ca ilegale;

- a obliga Comisia pentru protecția copilului din cadrul DPDC sector Botanica să emită programul de întrevederi a copiilor minori ***** Alisa și ***** Daria cu bunica *****h Albina.

La 09.08.2023, prin intermediul cancelariei Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani), din partea pârâtului, Direcția pentru protecția drepturilor copilului sectorul Botanica, a parvenit referința pe marginea cererii de chemare în judecată, prin care autoritatea și-a exprimat dezacordul cu acțiunea înaintată, solicitând respingerea acesteia ca neîntemeiată (f.d. 22-23).

În motivarea referinței pârâtul menționează că, cazul dat a apărut în vizorul Direcției prin cerere ***** din 03.02.2023 a lui *****h Albina pentru stabilirea unui program de întrevederi, motivând că, copiii ***** Alisa, născută la *****, și ***** Daria, născută la *****, locuiesc cu tatăl lor ***** Maxim, în or. Dortmund, Germania, și *****Iulia, fiica lui *****h Albina, nu respectă dreptul bunicii la comunicare cu nepoata *****Anastasia, născută la 29.05.2023.

Indică că, cazul a fost instrumentat în conformitate cu art. 65 a Codului Familiei al Republicii Moldova, art. 31 din Legea privind drepturile copilului nr. 338-XIII din 15 decembrie 1994 și Regulamentului de activitate al Comisiei pentru protecția copilului, aprobat prin ordinul șefului DMPDC nr. 16 din 21.02.2019 și examinat în cadrul ședinței de lucru a Comisiei pentru protecția drepturilor copilului a sectorului Botanica din 29.03.2023.

Notează că, conform deciziei *****din 29.03.2023 a considerat inoportun la moment stabilirea unui grafic de întrevederi dintre bunica *****h Albina și copiii ***** Alisa, născută la *****, și ***** Daria, născută la *****, dar a fost stabilit programul de întrevederi cu copilul *****Anastasia, care se află pe teritoriul mun. Chișinău.

Atrage atenția că, la 19.04.2023, *****h Albina s-a adresat cu cerere prealabilă nr. El080/23 către Direcția pentru protecția drepturilor copilului, sectorul Botanica, prin care a solicitat emiterea actului administrativ individual privind stabilirea programului de întrevederi cu copiii ***** Alisa, născută la *****, și ***** Daria, născută la *****, care se aflau în Germania prin intermediul telefonului.

Prin răspunsul Direcției pentru protecția drepturilor copiilor sectorul Botanica *****din 25.04.2023 i-a fost refuzată stabilirea graficului de întrevederi. Motivarea refuzului a fost bazată pe materialele acumulate la dosar, consultarea opiniei copiilor la ședința Comisiei pentru protecția drepturilor copilului a sectorului Botanica din data

29.03.2023 și Regulamentul Direcției municipal pentru protecția drepturilor copilului cap. II pct. 2.1. (d): în calitatea sa de organ executive al autorității tutelare, Direcția îndeplinește următoarele funcții: identificarea copiilor aflați în dificultăți de pe teritoriul municipiului.

Susține că, conform recomandărilor CEDO cu privire la aplicarea principiului egalității în procesul de examinare de către autorități tutelare a solicitărilor privind întocmirea graficului de întrevederi autoritatea tutelară va solicita opinia psihologului școlar sau a unui alt psiholog ce a lucrat cu copilul, pentru a obține informații cu referire la dezvoltarea copilului, conduita copiilor în raport cu aceștia etc., dintr-o sursă obiectivă. Direcția a solicitat opinia psihologului școlar prin scrisoare ***** din 06.06.2023 și a primit o notă informativă de la psihologul școlar I. S. Ivașkina înregistrată cu *****din 21.06.2023. Opinia psihologului este bazată pe testele ,,Familia animalelor" și ,,Frică în casa". Anastasia exprimă refuz de la întâlniri cu bunica, povestind despre visuri oribile în legătură cu bunica.

Consideră că, pentru asigurarea unui climat favorabil de întrevederi bunica și părinți au fost atenționați să nu creeze situații de conflict în prezența copilului, încât să nu-i pericliteze echilibrul psihic și starea sufletească pct. 5, 6 al Deciziei nr. *****din 29.03.2023.

Art. 9 alin (1); (3) din Convenția cu privire la drepturile copilului adoptată de ONU la 20.11.1989 stipulează: statele părți vor veghea ca nici un copil să nu fie separat de părinții săi împotriva voinței acestora, esceptând situația în care autoritățile competente decid, sub rezerva revizuirii judiciare și cu respectarea legilor și a procedurilor aplicabile, ca aceasta separare este în interesul suprem al copilului. O astfel de decizie poate deveni necesară în cazuri particulare cum ar fi, de exemplu, în cazul copiilor maltratați sau neglijați de părinți. Statele părți vor respecta dreptul copilului care a fost separat de ambii părinți sau de unul dintre ei de a întreține relații personale și contacte directe cu cei doi părinți ai săi, în mod regulat, exceptând cazul în care acest lucru contravine interesului suprem al copilului.

Reieșind din cele sus menționate, Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului a sectorului Botanica consideră nejustificate solicitările reclamantului și solicită respingerea pretențiilor de verificare a actelor administrative și anume a sesizării *****.

Atrage atenția că, acționând în interesul superior al copiilor Direcția pentru protecția drepturilor copilului sector Botanica solicită ca la pronunțarea hotărârii să se țină cont în exclusivitate de interesul superior al copiilor ***** Alisa, născută la *****, și ***** Daria, născută la *****, deoarece în conformitate cu prevederile art. 3 alin. (1) din Convenția internațională cu privire la drepturile copilului adoptată la 20 noiembrie 1989 la New York în toate acțiunile care privesc copiii, întreprinse de instituțiile de asistența socială publice sau private, de instanțele judecătorești, autoritățile administrative sau de organele legislative, interesele copilului vor prevala.

În ședința de judecată reclamanta Albina ***** cât și avocatul acesteia Olesea Codru, au susținut integral acțiunea și au solicitat admiterea pretențiilor conform motivelor de fapt și de drept invocate.

În ședința de judecată reprezentantul pârâtului Direcția pentru protecția drepturilor

copilului sectorul Botanica Anastasia Socolovschi, a solicitat respingerea cererii de chemare în judecată din motivele de fapt și de drept indicate în referință.

Terțul, terț *****Iulia, în ședința de judecată nu s-a prezentat, deși a fost citată legal, fapt confirmat prin materialele dosarului. Astfel, ținând cont de faptul că partea neprezentă în ședință de judecată a fost citat despre examinarea cauzei, instanța de judecată a dispus în temeiul art. 218 lit. d) Cod administrativ, examinarea cauzei în lipsa acestuia.

Aprecierea instanţei de judecată:

Examinând cererea de chemare în judecată, audiind explicațiile părților prezente, cercetând probele anexate la dosar în ansamblu și interconexiunea lor, studiind normele legii aplicabile, instanța de judecată conchide că acțiunea depusă de *****h Albina către Direcția pentru protecția drepturilor copilului sectorul Botanica, terț *****Iulia cu privire la anularea parțială a deciziei *****din 29.03.2023 și obligarea autorității de a emite act administrativ individual favorabil, urmează a fi admisă, din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 189 alin. (1) și (2) Cod administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ. O acțiune în contencios administrativ poate fi înaintată și atunci când autoritatea publică nu a soluționat în termen legal o cerere.

Potrivit art. 2 alin. (1) Cod administrativ, prevederile prezentului cod determină statutul juridic al participanților la raporturile administrative, atribuțiile autorităților publice administrative și ale instanțelor de judecată competente pentru examinarea litigiilor de contencios administrativ, drepturile și obligațiile participanților în procedura administrativă și cea de contencios administrativ.

În conformitate cu art. 3 Cod administrativ, Legislația administrativă are drept scop reglementarea procedurii de înfăptuire a activității administrative și a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor și a libertăților prevăzute de lege ale persoanelor fizice și juridice, ținându-se cont de interesul public și de regulile statului de drept.

Reieșind din art. 18 Cod administrativ, interesul public vizează ordinea de drept, democrația, garantarea drepturilor și a libertăților persoanelor, precum și obligațiile acestora, satisfacerea necesităților sociale, realizarea competențelor autorităților publice, funcționarea lor legală și în bune condiții.

Conform art. 22 alin. (1) Cod administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul şi volumul cercetărilor și nu sunt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

Conform art. 93 alin. (1) din Codul administrativ, fiecare participant probează faptele pe care își întemeiază pretenția.

Potrivit art. 17 Cod administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

În conformitate art. 225 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, instanța de judecată nu este competentă să se pronunțe asupra oportunității unui act administrativ. Verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar se limitează la faptul dacă autoritatea publică: a) și-a exercitat dreptul discreționar; b) a luat în considerare toate faptele relevante; c) a respectat limitele legale ale dreptului discreționar; d) și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege.

Potrivit art. 206 alin.(1) Cod administrativ, o acțiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru: a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acțiune în contestare); b) obligarea autorității publice să emită un act administrativ individual (acțiune în obligare); c) impunerea la acțiune, la tolerare a acțiunii sau la inacțiune (acțiune în realizare); d) constatarea existenței sau inexistenței unui raport juridic ori nulității unui act administrativ individual sau a unui contract administrativ (acțiune în constatare); sau e) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ normativ (acțiune de control normativ).

În concordanță cu art. 208 alin. (1) Cod administrativ, în cazurile prevăzute de lege, până la înaintarea acțiunii în contencios administrativ, se va respecta procedura prealabilă.

Reieșind din dreptul subiectiv al subiectului afectat, care la fel a fost predeterminat de legiuitorul și care a fost formulat astfel - orice persoană care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, de către o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, se poate adresa instanței de contencios administrativ competente pentru a obține anularea actului, recunoașterea dreptului pretins şi repararea pagubei ce i-a fost cauzată.

Fiind investită cu atribuția cercetării stării de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, în temeiul art. 22 și 219 Cod administrativ, instanța de judecată reține că obiect al examinării prezentei cauze în instanța de contencios administrativ îl constituie anularea parțială a deciziei *****din 29.03.2023 și obligarea autorității de a emite act administrativ individual favorabil.

În privința competenței instanței de judecată la examinarea acțiunii în contencios administrativ se constată că competența în conformitate cu prevederile art. 191 alin. (1) și art. 196 alin. (1) Cod administrativ revine Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani). Prin urmare acțiunea este depusă cu respectarea prevederilor art. 191 alin. (1), art. 192 alin. (2) și art. 196 alin. (1) Cod administrativ.

Analizând circumstanțele speței în coraport cu normele legale precitate, instanța de judecată constată că, reclamanta a respectat procedura de depunere a acțiunii și termenul de depunere a acțiunii în instanța de contencios administrativ, motiv pentru care instanța judecătorească constatând că acțiunea este admisibilă, va purcede la examinarea cauzei în fond.

La caz, din materialele cauzei s-a stabilit că, prin decizia *****din 29.3.2023, cu privire la stabilirea unui program de întrevederi cu copiii ***** Daria, a.n. *****, ***** Alisa, a.n. *****, *****Anastasia, a.n. *****, Comisia pentru protecția copilului din cadrul Direcției pentru Protecția Drepturilor Copilului sectorul Botanica a examinat solicitarea lui *****h Albina, privind stabilirea programului de întrevederi cu copiii în

rezultatul evaluării materialelor acumulate la dosar și a audierii și discuțiilor purtate cu copiii și ambii părinți ai copiilor, informației prezentate de către persoana responsabilă de caz, Comisia pentru protecția copilului din cadrul Direcției pentru Protecția Drepturilor Copilului Botanica în conformitate cu art. 51, 53, 54, 58, 60, 62 din Codul Familiei al Republicii Moldova, acționând în interesul superior al copiilor, pct.13, lit. a) al Regulamentului Comisiei pentru protecția drepturilor copilului, Comisia pentru protecția copilului din cadrul Direcției pentru Protecția Drepturilor Copilului sectorul Botanica a decis: 1. se atenționează părinții copiilor *****Anastasia, născută la *****, ***** Alisa, născută la ***** și ***** Daria, născută la *****, asupra inadmisibilității încălcării dreptului legal al copilului de a comunica nestingherit cu ambii părinți și membrii familiei extinse; 2. se aprobă și se propune programul de întrevederi a copilului *****Anastasia, născută la ***** cu bunica *****h Albina: bunica va petrece timpul cu copilul *****Anastasia, născută la *****, în timpul pauzei mari la școală în zilele de Miercuri și Vineri; 3. în caz de imposibilitate a respectării programului de întrevederi se recomandă părinților să anunțe din timp acest fapt; 4. în caz de îmbolnăvire a copilului mama este obligată să anunțe bunica, care locuiește separat, despre acest fapt; 5. se atenționează părinții copilului să nu creeze situații de conflict în prezența acestuia, să nu monteze copilul negativ împotriva membrilor familiei și să comporte unul cu altul și, respectiv, cu copilul astfel, ca să nu-i pericliteze echilibrul psihic și starea sufletească. 6. se recomandă soluționarea litigiului existent între bunica și părinții, care poate crea un pericol pentru creșterea și dezvoltarea normală a copiilor în cadrul unui proces de mediere. Lista Birourilor de mediere o puteți găsi pe pagina web: www.mediere.gov.md; 7. în cazul dezacordului sau nerespectării de către unul dintre părinți, a deciziei Comisiei pentru protecția copilului din cadrul DPDC sectorul Botanica, părinții sunt în drept de a contesta în instanța de Judecata, conform art. 165/17 al Codului Administrativ al Republicii Moldova (f.d. 7-8).

La 19.04.2024, reclamanta *****h Albina, a înaintat cerere prealabilă către Direcția pentru protecția drepturilor copilului sectorul Botanica, prin care a solicitat verificarea legalității Deciziei *****din data d 29.03.2023, în partea refuzului la întrevederi cu minorele ***** Alisa și ***** Daria și emitere unei Decizii, prin care a aproba programul de întrevederi, în care să am posibilitatea s comunic cu nepoatele mele ***** Alisa și ***** Daria (f.d. 9-10)

Potrivit răspunsului *****din 25.04.2023, din partea Direcției pentru protecția drepturilor copilului sectorul Botanica reclamata a fost informată că, conform Regulamentului Direcției municipale pentru protecția drepturilor copilului cap. II pct. 2.1. (d): în calitatea sa de organ executiv al autorității tutelare, Direcția îndeplinește următoarele funcții: identificarea copiilor aflați în dificultăți de pe teritoriul municipiului. În cazul copiilor ***** Daria și ***** Alisa sunt plecat în Germania, nu sunt pe teritoriul municipiului (f.d. 11).

Conform notei informative din partea comisie pentru protecția copilului aflat în dificultate din cadrul Direcției pentru protecția drepturilor copilului sectorul Botanica, cu privire la stabilirea graficului de întrevederi a lui *****h Albina cu nepoatele *****Anastasia, născută la *****, ***** Alisa, născută la ***** și ***** Daria, născută

la ***** menționează că, în vizorul Direcției se află familia *****Iulia, născută la 19.07.1985 care este mama a 5 copii: ***** Alisa, născută la ***** (locuiește cu tata în Germania). ***** Daria, născută la ***** (locuiește cu tata în Germania). *****Anastasia, născută la ***** (se află cu mama). *****-Elizaveta, născută la ***** (se află cu bunica maternă). *****Aliona, născută la ***** (se află cu bunica maternă). Copiii sunt născuți din două căsătorii a lui *****Iulia cu ***** Maxim și *****Valerii, ambii la moment se află după hotarele țării.

La 12.09.2022, *****Valerii s-a adresat la Direcție privind instituirea custodiei asupra fiicelor sale, *****Elizaveta, născută la ***** și *****Aliona, născută la ***** din motiv că el locuiește permanent în Italia, or. Roma, iar mama copiilor este dată în căutare de Inspectoratul de Poliție Botanica și roagă ca în calitate de custode a copiilor să fie numită, *****h Albina, domiciliată pe adresa: *****, bunica maternă.

La data de 06.02.2023 *****h Albina s-a adresat cu cerere de a i se întocmi un grafic de întrevederi cu nepoatele ***** Alisa, născută la ***** ***** Daria, născută la ***** și *****Anastasia, născută la *****. Din discuția avută cu părinții, copiii nu doresc întrevederi cu bunica maternă (f.d. 12-13).

Potrivit raportului de expertiză extrajudiciară nr. 20 din 10.02.2023, au fost stabilite următoarele: 1. Minorele *****Elizaveta a.n. ***** și *****Aliona a.n. ***** absolut nu prezintă atașament față de mama lor *****Iulia, fetițele au o atitudine negativă față de mama lor biologică; 2. Minorele *****Elizaveta a.n. ***** și *****Aliona a.n. ***** față de tată lor *****Valerii prezintă o atitudine pozitivă și atașament de tip evitant (minorele nu caută compania tatălui și nici nu se stresează, când acesta pleacă); 3. Față de bunica lor *****h Albina minorele *****Elizaveta a.n. ***** și *****Aliona a.n. ***** prezintă atașament sporit de tip securizant; 4. Ca membrii ai familiei sale minorele *****Elizaveta a.n. ***** și *****Aliona a.n. ***** îi percep pe bunica Albina, bunelul Ruslan, sora Daria și pe tatăl lor *****Valerii, dar fetițele vor să locuiască și să crească cu bunica lor maternă *****h Albina, pe care o consideră mama lor; 5. Pentru minorele *****Elizaveta a.n. ***** și *****Aliona a.n. ***** cea mai semnificativă și apropiată persoană este bunica Albina *****h; 6. Relațiile minorelor *****Elizaveta a.n. ***** și *****Aliona a.n. ***** sunt armonioase, fetițele sunt atașate una față de alta, iar o eventuală despărțire a lor le va produce suferințe enorme; 7. Minorele *****Elizaveta a.n. ***** și *****Aliona a.n. ***** prezintă atașament esențial mai sporit față de surioara lor de pe mamă - ***** Daria (f.d. 41-50).

Conform raportului (preliminar) de evaluare/constatare ***** din 26.06.2018 în baza fișei medicale *****pe numele Iulia *****, a fost stabilit diagnosticul preliminar: Tulburare de stres post-traumatică, sindrom anxios-depresiv cu manifestări psiho-somatice (f.d. 65-66).

Conform extrasului din fișa medicală ***** din 26.09.2018, pe numele ***** Alisa, a fost stabilit diagnosticul de: Starea psiho-emoțională a beneficiarei este în corelare cu evenimentele traumatice relatate mai sus și rămâne instabilă, cu agravări frecvente. Ea prezintă simptome post-traumatice multiple, pronunțate și persistente, inclusiv manifestări de frică, anxietate și trăiri emoționale profunde legate de evenimentele traumatizante din familie (67-68).

Conform extrasului din fișa medicală ***** din 26.09.2018, pe numele ***** Daria, a fost stabilit că: Beneficiara se află în proces de asistență, evaluare și monitorizare. Starea psiho-emoțională a beneficiarei este în corelare cu evenimentele traumatice relatate mai sus și rămâne instabilă, cu agravări frecvente. Ea prezintă simptome post-traumatice multiple, pronunțate și persistente, inclusiv manifestări de frică, anxietate și trăiri emoționale profunde legate de evenimentele traumatizante din familie (f.d. 67-68).

Potrivit confirmării ***** din 30.06.2022, se atestă că ***** Daria, născută la data de *****, a fost înmatriculată în școala primară-grădiniță nr. 124 în grupa preșcolară nr. 1 la 29.09.2017 până la 30.08.2018. În anul 2018 a fost înmatriculată în școala primară-grădiniță nr.124 în clasa 1. În mai 2022 a absolvit clasa 4 a acestei instituții. În această perioadă de educația copilului ***** Daria s-a ocupat *****h Albina, bunica de pe linia mamei (f.d. 80).

Conform răspunsului *****din 21.11.2017 și răspunsului 215 din 30.06.2022 din partea ÎM „Eurolab" SRL, se atestă că, ***** Alisa (anul nașterii 2009) și ***** Daria (anul nașterii 2012) sunt pacienți ai centrului de medicină de laborator ÎM „Eurolab" SRL din anul 2014 și din acel moment au făcut câteva vizite medicale și mai multe analize de laborator. Susține că, copiii sunt însoțiți (de cele mai multe ori) de către bunica acestora - *****h Albina. Ținând cont de faptul ca unele din investigațiile de laborator au fost achitate de către bunica copiilor prin intermediul POS-terminalului, acest lucru poate fi demonstrat prin extrasele de pe cârdul bancar utilizat la plata serviciilor medicale (f.d. 81-82).

Potrivit dispoziției Direcției Generale pentru Protecția Drepturilor Copilului sect. Botanica *****din 14.09.2022 cu privire la instituirea custodiei asupra copilului *****Elizaveta, a.n. ***** conform cererii lui *****Valerii s-a dispus: 1. se instituie custodie asupra copilului *****Elizaveta, născută la ***** identificată prin IDNP *****; 2. Se numește custode al copilului *****Elizaveta, născută la *****, doamna *****h Albina, născută la data de *****, identificată prin IDNP *****, domiciliată pe adresa: bd. *****49/14, ap.37, mun. Chișinău; 3. Direcția pentru protecția drepturilor copilului sectorul Botanica va aduce la cunoștința custodelui *****h Albina, contra semnătură, drepturile și obligațiile ce-i revin față de copilului *****Elizaveta, născută la *****; 4. Specialistul responsabil de caz din cadrul Direcției pentru protecția drepturilor copilului sectorul Botanica va monitoriza și va exercita controlul asupra exercitării obligațiilor de custode de către doamna *****h Albina; 5. Controlul asupra prezentei dispoziții își asumă. (f.d. 83).

Potrivit dispoziției Direcției Generale pentru Protecția Drepturilor Copilului sect. Botanica ***** din 14.09.2022 cu privire la instituirea custodiei asupra copilului *****Aliona, a.n. ***** conform cererii lui *****Valerii s-a dispus: 1. Se instituie custodie asupra copilului *****Aliona, născută Ia ***** identificată prin IDNP *****; 2. Se numește custode al copilului *****Aliona, născută la *****, doamna *****h Albina, născută la data de *****, identificată prin IDNP *****, domiciliată pe adresa: bd. *****49/14, ap.37, mun. Chișinău; 3. Direcția pentru protecția drepturilor copilului sectorul Botanica va aduce la cunoștința custodelui *****h Albina, contra semnătură,

drepturile și obligațiile ce-i revin față de copilului *****Aliona, născută la *****. 4. Specialistul responsabil de caz din cadrul Direcției pentru protecția drepturilor copilului sectorul Botanica va monitoriza și va exercita controlul asupra exercitării obligațiilor de custode de către doamna *****h Albina. 5. Controlul asupra prezentei dispoziții își asumă (f.d. 84).

Conform hotărârii ***** din 03.04.2023, a fost decăzută Iulia *****, din drepturile părintești asupra copiilor minori Elizaveta *****, născută la 27 mai 2016 și Aliona *****, născută la 25 *****2018 (f.d. 85).

Din partea lui *****Iulia la 14.06.2017, a înaintat o cerere către Victoria Ioniță prin care solicită de a respinge cererea membrilor familiei ***** de a fi oferit un program de întâlniri cu copii (f.d. 140).

Conform art. 51 Codul familie, (1) Se consideră copil persoana care nu a atins vîrsta de 18 ani (majoratul). (2) Fiecare copil are dreptul să locuiască în familie, să-şi cunoască părinţii, să beneficieze de grija lor, să coabiteze cu ei, cu excepţia cazurilor cînd aceasta contravine intereselor copilului. (3) Copilul are dreptul la educaţie din partea părinţilor, la dezvoltarea capacităţilor intelectuale, la libertatea gîndirii şi conştiinţei, la apărarea demnităţii şi onoarei. (4) În cazul copiilor separaţi de părinţi, drepturile copilului la îngrijire şi educaţie sînt asigurate de reprezentantul legal.

Conform art. 52 Codul familie, (1) Copilul are dreptul să comunice cu ambii părinţi, cu bunei, fraţii, surorile şi cu celelalte rude. Desfacerea căsătoriei părinţilor, nulitatea ei sau traiul separat al acestora nu afectează drepturile copilului. În cazul cînd părinţii au domiciliul separat, copilul are dreptul să comunice cu fiecare dintre ei. (2) Copilul aflat în situaţii extreme (reţinere, arest etc.) are dreptul să ia legătura cu părinţii sau cu alte rude în modul stabilit. Dacă nu este posibil de a contacta părinţii sau rudele copilului, va fi anunţată imediat autoritatea tutelară locală. (3) În cazul copiilor cărora li s-a stabilit statut de copil rămas temporar fără ocrotire părintească, conform prevederilor art. 14 alin. (1) lit. c) și f) din Legea nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți, la solicitarea copilului sau a părintelui/părinților (cu acordul copilului), autoritatea tutelară teritorială asigură vizitarea trimestrială a părintelui/părinților de către copil, dacă în privința părintelui/părinților nu se află în derulare procese judiciare privind decăderea din drepturile părintești.

Conform art. 58 Codul familie, (1) Părinţii au drepturi şi obligaţii egale faţă de copii, indiferent de faptul dacă copiii sînt născuţi în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinţii sau separat. (1^1) Părinții/reprezentantul legal al părintelui minor exercită drepturile și obligațiile părintești și asupra copilului părintelui minor, precum și sunt reprezentanți legali ai copilului respectiv. (12) Părintele minor își păstrează dreptul de a participa la creșterea, îngrijirea și educația copilului. (2) Drepturile şi obligaţiile părinţilor, cu excepţiile prevăzute de prezentul cod, încetează din momentul atingerii majoratului sau obţinerii capacităţii depline de exerciţiu de către copil.

Conform art. 60 Codul familie, (1) Părinţii au dreptul şi sînt obligaţi să-şi educe copiii conform propriilor convingeri, indiferent de faptul dacă locuiesc împreună sau separat. (2) Părinţii poartă răspundere pentru dezvoltarea fizică, intelectuală şi spirituală a copiilor şi au prioritate la educaţia lor faţă de oricare alte persoane. (3) Părinţii sînt

obligaţi să asigure frecventarea de către copil a şcolii pînă la sfîrşitul anului de învăţămînt în care acesta atinge vîrsta de 16 ani. Instituţia de învăţămînt şi forma de instruire sînt alese de către părinţi, cu luarea în considerare a opiniei copilului. (4) Litigiile dintre părinţi privind educaţia şi instruirea copiilor se soluţionează de către autoritatea tutelară locală, iar decizia acesteia poate fi atacată pe cale judecătorească. Autoritatea tutelară recomandă părinţilor să se adreseze unui mediator pentru soluţionarea litigiului.

Conform art. 65 Codul familie, (1) Bunicii, fraţii şi surorile copilului au dreptul să comunice cu el. Dacă părinții copilului (unul dintre aceștia) împiedică exercitarea acestui drept, autoritatea tutelară teritorială îi poate obliga să-l respecte, cu excepția cazului în care aceasta contravine interesului superior al copilului. (2) Dacă părinţii (unul dintre ei) vor neglija hotărîrea autorităţii tutelare teritoriale, persoanele interesate pot porni în instanţa judecătorească o acţiune privind înlăturarea impedimentelor de comunicare cu copilul. (3) Acţiunea privind înlăturarea impedimentelor de comunicare cu copilul a bunicilor, fraţilor şi surorilor lui poate fi respinsă numai în cazul existenţei unui pericol pentru viaţa şi sănătatea copilului, pentru dezvoltarea lui spirituală.

Conform art. 4 din Legea nr. 140 din 14.06.2013 privind protecţia specială a copiilor aflaţi în situaţie de risc şi a copiilor separaţi de părinţi, Protecția copilului se realizează conform următoarelor principii: a)asigurarea și promovarea cu prioritate a interesului superior al copilului; b)respectarea priorității privind creșterea și educarea copilului în familie; c)dreptul prioritar al părinților de a-și educa copiii conform propriilor convingeri și responsabilitatea primară a părinților pentru creșterea, educarea și protecția copiilor lor; d)obligația statului de a asigura familiei asistența necesară pentru creșterea și educarea copiilor; e)egalitatea șanselor și nediscriminarea; f)cooperarea intersectorială și intervenția multidisciplinară; g)asistența individualizată a fiecărui copil; h)respectarea demnității copilului; i)asigurarea participării copilului la luarea deciziilor care îl privesc, ținînd cont de vîrsta și de gradul său de maturitate; j)asigurarea continuității în creșterea și educarea copilului, ținînd cont de identitatea sa etnică, religioasă, culturală și lingvistică, în cazul luării unei măsuri de protecție; k)celeritate în luarea oricărei decizii cu privire la copil; l)responsabilitatea autorităților pentru asigurarea protecției împotriva violenței, neglijării și exploatării copilului.

Conform art. 5 din Legea nr. 140 din 14.06.2013 privind protecţia specială a copiilor aflaţi în situaţie de risc şi a copiilor separaţi de părinţi, (1) Autorităţile tutelare trebuie să întreprindă toate măsurile necesare pentru asistenţa şi suportul copiilor şi al familiilor acestora în scopul prevenirii separării copilului de mediul familial sau, după caz, în scopul (re)integrării acestuia în familie. (2) Plasamentul copilului poate fi dispus de autorităţile tutelare numai în cazul în care, în urma evaluărilor, se constată că menţinerea copilului alături de părinţi nu este posibilă sau contravine interesului superior al acestuia. (3) În cazul separării copilului de părinți din cauza aflării acestuia în situațiile de risc prevăzute la art. 8, autoritatea tutelară teritorială dispune plasamentul copilului, ținând cont de prioritatea plasării acestuia în serviciul tutelă/curatelă în cadrul familiei extinse sau în cadrul familiei persoanei cu care copilul a stabilit relații apropiate (vecin, prieten de familie etc.) față de celelalte tipuri de servicii de plasament, iar în cazul în care acest lucru este imposibil – de prioritatea plasării în servicii de plasament de tip familial

față de plasarea în cele de tip rezidențial.

Conform art. 7 din Legea nr. 140 din 14.06.2013 privind protecţia specială a copiilor aflaţi în situaţie de risc şi a copiilor separaţi de părinţi, Autoritatea tutelară teritorială are următoarele atribuţii: a)recepţionează, înregistrează şi transmite, conform competenţei, sesizările privind încălcarea drepturilor copilului; b)în limita atribuţiilor, acordă sprijin autorităţilor tutelare locale în procesul de identificare, evaluare şi asistenţă a copiilor aflați în situaţie de risc şi a copiilor separaţi de părinţi şi participă la acest proces în caz de necesitate; c)întreprinde, în colaborare cu autoritatea tutelară locală, acţiunile necesare privind prevenirea separării copilului de mediul familial sau privind (re)integrarea lui în familie; d) asigură plasamentul planificat al copiilor separați de părinți; d1) asigură instituirea tutelei/curatelei asupra copiilor cu statut de copil rămas fără ocrotire părintească și de copil rămas temporar fără ocrotire părintească; asigură instituirea și convocarea consiliului de familie al copilului și desemnarea tutorelui/curatorului special și a celui supleant, în conformitate cu Codul civil; e) asigură stabilirea/retragerea statutului de copil rămas temporar fără ocrotire părintească sau de copil rămas fără ocrotire părintească; f) asigură stabilirea statutului de copil adoptabil; g) ţine evidenţa copiilor rămaşi temporar fără ocrotire părintească şi a copiilor rămaşi fără ocrotire părintească aflaţi în plasament planificat, recepţionează/sistematizează datele privind copiii aflaţi în evidenţa autorităţilor tutelare locale; h) asigură reprezentarea intereselor şi a drepturilor copiilor în instanţa de judecată; h1) participă în calitate de reprezentant legal al copilului victimă sau martor al infracțiunii ori contravenției, precum și al copilului care are calitate de contravenient, bănuit, învinuit, inculpat – în cazul în care nu sunt prezenți părinții sau tutorele/curatorul copilului și în temeiul ordonanței organului de urmărire penală sau al încheierii instanței de judecată prin care autoritatea tutelară teritorială a fost desemnată ca reprezentant legal al copilului respectiv; h2) solicită, în caz de necesitate, oficiului teritorial al Consiliului Național de Asistență Juridică Garantată de Stat desemnarea unui avocat care să reprezinte în raport cu organul de urmărire penală și/sau în instanța de judecată interesele copilului aflat în situație de risc față de care a fost dispus plasamentul de urgență sau plasamentul planificat; i) asigură, la nivel teritorial, cooperarea dintre instituţiile, structurile şi serviciile cu atribuţii în domeniul protecţiei copilului; j) determină necesităţile de formare profesională a specialiştilor implicaţi în protecţia copilului în domeniul respectării drepturilor copilului și asigură formarea profesională inițială și cea continuă, în conformitate cu necesitățile identificate; k) analizează anual datele privind situația copiilor din unitatea administrativ-teritorială respectivă și prezintă propuneri consiliului raional/ municipal privind instituirea sau dezvoltarea serviciilor sociale în conformitate cu necesitățile identificate; l) întreprinde măsuri de informare a populaţiei privind drepturile copilului; m) colaborează cu autoritățile tutelare locale, teritoriale și centrale în vederea protecției copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți, inclusiv prin informarea reciprocă pe probleme de interes comun; n) asigură stabilirea şi plata indemnizaţiilor pentru copiii adoptaţi şi cei aflaţi sub tutelă/curatelă, precum și a indemnizațiilor zilnice pentru copiii cu statut de copil rămas temporar fără ocrotire părintească și cu statut de copil rămas fără ocrotire părintească, din contul bugetului de stat prin transferuri cu destinaţie specială

către bugetele unităţilor administrativ-teritoriale de nivelul al doilea; o) în cooperare cu autorităţile tutelare locale, cu alte autorităţi şi instituţii care activează în domeniile asistenţei sociale, educaţiei, ocrotirii sănătăţii, precum şi cu organele de drept, întreprinde măsurile necesare pentru asigurarea implementării prevederilor Convenţiei asupra aspectelor civile ale răpirii internaţionale de copii, adoptată la Haga la 25 octombrie 1980, și celor ale Convenției europene asupra recunoașterii și executării deciziilor privind supravegherea copiilor și restabilirea supravegherii copiilor, adoptată la Luxemburg la 20 mai 1980; p) în cooperare cu alte autorități, inclusiv autorități tutelare locale, întreprinde măsurile necesare pentru protecția și repatrierea copiilor neînsoțiți identificați peste hotare și a celor aflați în dificultate peste hotare, în conformitate cu procedurile stabilite de către Guvern.

Conform art. 9 din Legea nr. 140 din 14.06.2013 privind protecţia specială a copiilor aflaţi în situaţie de risc şi a copiilor separaţi de părinţi, (1)Autoritatea tutelară locală în a cărei rază este locul aflării copilului dispune evaluarea iniţială a situaţiei copilului de către specialistul pentru protecția drepturilor copilului, iar în lipsa acestuia – de către asistentul social comunitar, cu implicarea în procesul de evaluare, după caz, a altor specialişti din domeniul ocrotirii sănătăţii, educaţiei, ordinii publice etc.: a)în termen de 24 de ore – în cazul primirii informaţiilor prevăzute la art. 8 lit. a)–c); b)imediat – în cazul în care din conţinutul sesizării se constată existenţa unui pericol iminent pentru copil, precum şi în cazul primirii informaţiilor prevăzute la art. 8 lit. d)–i). (2) În cazul în care situaţiile de risc prevăzute la art. 8 lit. a), b) sau h) s-au produs în afara familiei, măsurile specificate la alin. (1) se întreprind cu acordul prealabil al părinţilor/reprezentantului legal al copilului, cu excepţia cazurilor în care dezacordul acestora contravine interesului superior al copilului. (3) În cazul în care situaţiile de risc prevăzute la art. 8 lit. a)–c) s-au produs într-un serviciu de plasament, autoritatea tutelară locală în a cărei rază este locul aflării copilului întreprinde măsurile prevăzute la alin. (1), asigurînd securitatea pentru viaţa şi sănătatea copilului, şi informează imediat autoritatea tutelară teritorială care va decide asupra măsurilor de protecţie a copilului. (4) Dacă în urma evaluării iniţiale a situației copilului se confirmă situaţia de risc pentru copil, autoritatea tutelară locală dispune imediat luarea în evidenţă a copilului aflat în situaţie de risc. (5) Registrul de evidenţă a copiilor aflaţi în situaţii de risc se ţine de către autoritatea tutelară locală, fiind completat de către specialistul pentru protecția drepturilor copilului, iar în lipsa acestuia – de către asistentul social comunitar. (6) Evaluarea, asistenţa şi monitorizarea copilului aflat în situaţie de risc se realizează prin utilizarea metodei managementului de caz, aprobată de autoritatea centrală pentru protecţia copilului. (7) În cazul recepţionării informaţiei despre copiii aflaţi în situaţia de risc prevăzută la art. 8 lit. h), autoritatea tutelară locală sau specialistul pentru protecția drepturilor copilului participă la întocmirea actului de abandon al copilului într-o instituţie sau a procesului-verbal privind găsirea copilului. (8) În cazul în care locul aflării copilului este altul decît domiciliul părinţilor, autoritatea tutelară locală sesizează autoritatea tutelară teritorială în a cărei rază domiciliază părinții în scopul prezentării datelor necesare pentru realizarea evaluării iniţiale şi complexe a situaţiei copilului.

Conform art. 31 din Legea nr. 338 din 15.12.1994 privind drepturile copilului, (1)

Statul asigură realizarea colaborării internaţionale în domeniul ocrotirii drepturilor copilului prin intermediul structurilor statale şi nestatale. (2) Dacă acordul internaţional la care Republica Moldova este parte stabileşte alte reguli decît cele care se conţin în prezenta lege, se aplică regulile acordului internaţional.

În speță, obiectul contenciosului administrativ în prezenta cauză îl constituie verificarea legalității Deciziei *****din 29.03.2023, emisă de Direcția pentru protecția drepturilor copilului sect. Botanica, în partea refuzului de a determina programul de întrevederi cu minorele ***** Alisa și ***** Daria și anularea răspunsului *****din 25.04.2023.

La caz, instața reține că, reclamanta *****h Albina este bunica maternă a minorelor ***** Alisa, ***** Daria și *****Anastasia, fiicele terțului *****Iulia.

Potrivit notei informative întocmite de Comisia pentru protecția copilului aflat în dificultate din cadrul Direcției pentru protecția drepturilor copilului sectorul Botanica, familia *****Iulia se află în vizorul autorității tutelare, iar situația familială este marcată de conflicte de durată între membrii familiei. La fel, minorele ***** Alisa și ***** Daria locuiesc împreună cu tatăl ***** Maxim, în orașul Dortmund, Germania, în baza acordului părinților, fiind transportate în străinătate din luna iunie 2022, minora *****Anastasia se află pe teritoriul mun. Chișinău împreună cu mama sa.

La 06.02.2023, reclamanta *****h Albina s-a adresat Direcției pentru protecția drepturilor copilului sect. Botanica cu cerere prin care a solicitat stabilirea programului de întrevederi cu nepoatele, pentru minora aflată în Germania a solicitat stabilirea programului de comunicare la distanță prin intermediul telefonului sau apelurilor audio-video.

Reclamanta a motivat cererea prin faptul că din luna iunie 2022 nu a mai avut posibilitatea să comunice cu nepoatele care se află peste hotarele țării, întrucât a fost întrerupt orice contact între reclamantă și copii.

Cererea a fost înregistrată cu nr. E-118/23 din 03.02.2023 și examinată în cadrul ședinței de lucru a Comisiei pentru protecția drepturilor copilului sect. Botanica din 29.03.2023, în urma căreia a fost emisă Decizia *****din 29.03.2023.

Instanța, analizând conținutul Deciziei *****din 29.03.2023, reține că autoritatea publică a soluționat cererea reclamantei parțial. Astfel, prin pct. 1 părinții minorelor au fost atenționați asupra inadmisibilității încălcării dreptului legal al copilului de a comunica nestingherit cu ambii părinți și membrii familiei extinse. Prin pct. 2 a fost aprobat și propus program de întrevederi cu minora *****Anastasia, stabilindu-se că bunica va petrece timpul cu aceasta în timpul pauzei mari la școală în zilele de miercuri și vineri. Prin pct. 3-7, au fost formulate recomandări privind comportamentul părinților și bunicii, necesitatea evitării conflictelor în prezența copiilor. Însă, în ceea ce privește minorele ***** Alisa și ***** Daria, decizia nu conține o decizie de admitere sau respingere a cererii reclamantei privind stabilirea programului de comunicare la distanță. Astfel, comisia nu s-a pronunțat asupra cererii în această parte, iar din nota informativă se atestă că au fost purtate discuții cu părinții, ceea ce demonstrează că autoritatea publică a examinat cererea în fond, dar nu a transpus rezultatul examinări într-o soluție motivată.

Subsecvent, omisiunea de a soluționa complet cererea, este echivalentă cu refuz

tacit de a reglementa dreptul la comunicare a bunicii cu nepoatele ***** Alisa și ***** Daria.

Instanța reține, DPDC nu poate obliga organele altui stat să asigure program de comunicare, însă autoritatea publică poate emite act administrativ prin care să oblige părintele cetățean a Republicii Moldova, să nu împiedice comunicarea copilului cu bunica, inclusiv prin comunicări la distanță prin intermediul telefonului sau al apelurilor audio-video.

Mai mult, actele anexate atestă că autoritatea publică a avut posibilitatea de a comunica cu părinții, ceea ce demonstrează că premisele tehnice pentru stabilirea comunicării la distanță există și pot fi utilizate. Iar, dificultăți de ordin practic în executarea actului administrativ nu poate justifica refuzul autorității publice de a-și exercita atribuțiile legale.

Cu privire la argumentul invocat de autoritatea publică că copii ar fi refuza de a avea întrevederi cu bunica, instanța reține următoarele, opinia minorelor a fost consemnată în baza înregistrării video prezentate în cadrul ședinței, condițiile în care a fost realizată îmregistrată nu sunt clarificate. Subsecvent, instanța atestă că autoritatea nu a administrat suficiente probe pentru a stabili complet opinia minorelor și nu a solicitat opinia specialistului care să evalueze situația comunicării dintre nepoate și bunică, limitându-se la înregistrarea video.

Mai mult, raportul de expertiză extrajudiciară nr. 20 din 10.02.2023, minorele percep drept membri ai familiei pe bunica, bunelul și sora, iar relațiile dintre surori sunt armonioase. Astfel, se atestă o legătură familială profundă și interes legitim al copiilor de a menține comunicarea în cadrul familiei extinse, ceea ce constituie un element pe care autoritatea publică trebuia să îl ia în considerare la examinarea cererii.

Instanța mai reține că, potrivit art. 65 alin. (3) din Codul familiei, acțiunea bunicilor privind comunicarea cu nepoții poate fi respinsă numai dacă există pericol pentru viața, sănătatea sau dezvoltarea spirituală a copilului.

În context, materialele anexate nu atestă că reclamanta ar reprezenta pericol pentru minorele ***** Alisa și ***** Daria, prevăzute de art. 65 alin. (3) din Codul familiei.

Instanța reține că, potrivit art. 225 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, instanța de judecată nu este competentă să se pronunțe asupra oportunității unui act administrativ, iar verificarea exercitării dreptului discreționar se limitează la controlul dacă autoritatea și-a exercitat acest drept, dacă a luat în considerare toate faptele relevante, dacă a respectat limitele legale și dacă și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege.

Prin urmare, instanța nu se poate substitui autorității publice în aprecierea formatului, frecvenței și condițiilor concrete ale comunicării, deoarece aceasta presupune o evaluare complexă a interesului superior al copilului, a opiniei minorelor și a circumstanțelor specifice ale cazului.

Cu toate acestea, controlul de legalitate efectuat de instanță evidențiază că autoritatea publică nu și-a exercitat dreptul discreționar în raport cu cererea privind ***** Alisa și ***** Daria, a refuzat examinarea cererii întrucât depășește competența autorității. Astfel, autoritatea publică nu a luat în considerare toate faptele relevante, în

special dreptul legal al bunicii la comunicare cu nepoatele, dreptul copiilor de a menține legăturile cu membrii familiei extinse, existența mijloacelor tehnice de comunicare la distanță care fac posibilă menținerea legăturii fără necesitatea prezenței fizice și obligația de a evalua interesul superior al copilului în complexitatea sa.

Subsecvent, instanța conchide că Decizia *****din 29.03.2023 urmează a fi anulată în partea în care nu s-a pronunțat asupra cererii reclamantei privind stabilirea programului de comunicare cu minorele ***** Alisa și ***** Daria.

Prin urmare, instanța admite va acțiunea reclamantei *****h Albina, cu anularea parțială a Deciziei *****din data de 29.03.2023 emisă de Comisia pentru protecţia copilului din cadrul DPDC sector Botanica, în partea refuzului de a determina programul de întrevederi a copiilor minori ***** Alisa şi ***** Daria cu bunica *****h Albina şi a Decizie *****din 25.04.2023 emise în cadrul procedurii prealabile ca ilegale și obligarea Comisiei pentru protecţia copilului din cadrul DPDC sector Botanica să emită act administrativ individual favorabil prin care să reexamineze Decizia *****din data de 29.03.2023 în partea privind stabilirea programului de comunicare a reclamantei cu minorele ***** Alisa și ***** Daria.

Conform art. 224 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, examinând acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată adoptă una dintre următoarele hotărâri: în baza unei acțiuni în obligare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual de respingere a solicitării sau o eventuală decizie adoptată în procedura prealabilă și obligă autoritatea publică să emită un act administrativ individual, dacă revendicarea pretenției reclamantului de emitere a actului este întemeiată.

În conformitate cu prevederile art. 232, 224 - 226 din Codul administrativ, instanța de judecată, -

H o t ă r ă ș t e:

Se admite cererea de chemare în judecată depusă de *****h Albina către Direcția pentru protecția drepturilor copilului sectorul Botanica, terț *****Iulia cu privire la anularea parțială a deciziei *****din 29.03.2023 și obligarea autorității de a emite act administrativ individual favorabil.

Se anulează parțial Decizia *****din data de 29.03.2023 emisă de Comisia pentru protecţia copilului din cadrul DPDC sector Botanica, în partea refuzului de a determina programul de întrevederi a copiilor minori ***** Alisa şi ***** Daria cu bunica *****h Albina şi a Decizie *****din 25.04.2023 emise în cadrul procedurii prealabile ca ilegale.

Se obligă Comisia pentru protecţia copilului din cadrul DPDC sector Botanica să emită act administrativ individual favorabil prin care să reexamineze Decizia *****din data de 29.03.2023 în partea privind stabilirea programului de comunicare a reclamantei cu minorele ***** Alisa și ***** Daria.

Hotărârea cu drept de apel la Curtea de Apel Centru în termen de 30 zile din data pronunțării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Chişinău (sediul Centru). Motivarea apelului se prezintă la instanţa de apel în termen de 30 de zile de la data comunicării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanţa de judecată care a emis hotărârea contestată.

Preşedintele şedinţei,
judecător **Victor**
Sîrbu